

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij

Jaarverslag 2020

Europese Unie, Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij

Inhoudsopgave

1. Identificatie van het jaarlijkse uitvoeringsverslag	3
2. Overzicht van de uitvoering van het operationele programma.....	4
3. Uitvoering van de Unieprioriteiten	6
4. Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en genomen corrigerende maatregelen	10
5. Informatie over ernstige inbreuken en corrigerende maatregelen	11
6. Informatie over de maatregelen die zijn genomen ter naleving van artikel 41, lid 8.	11
7. Informatie over de maatregelen die zijn genomen om de bekendmaking van de begunstigden te waarborgen	11
8. Publiekssamenvatting.....	13

1. Identificatie van het jaarlijkse uitvoeringsverslag

CCI

Titel Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij
Jaarverslag 2020

Versie mei 2020

Verlagjaar 2020

Datum van goedkeuring van CvT 6 mei 2021

2. Overzicht van de uitvoering van het operationele programma

In het jaar 2020 is de uitwerking van het operationeel programma (OP) van het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) voortgezet.

In eerste instantie was voorzien in de heropenstellingen van een aantal subsidiemodules en in de selectie van nieuwe overheidsopdrachten. Vanwege de uitbraak van de COVID-19 pandemie is de initiële planning aangepast, in lijn met de behoefte van de sector. Zo zijn in 2020 twee COVID-19 steunmaatregelen ontwikkeld en opengesteld, en is het OP gewijzigd. Het aantal overige openstellingen is beperkt geweest.

COVID-19 heeft grote gevolgen gehad voor de samenleving en de economieën van de lidstaten van de Europese Unie (EU). Ook binnen de Nederlandse visserij- en aquacultuursector zijn de gevolgen aanzienlijk geweest. Door het instellen van een lockdown in diverse landen is een groot deel van de buitenlandse afzet komen te vervallen. Met het instellen van de Nederlandse maatregelen, waaronder het sluiten van de horeca, zijn ook de binnenlandse afzetmogelijkheden sterk teruggelopen. De afgenomen vraag heeft direct geresulteerd in een prijsdaling van de vis. Op basis van het jaaroverzicht 2020 van twee Nederlandse afslagen is er voor de belangrijkste vissoorten (tong, schol, tarbot en griet) in 2020 sprake geweest van een gemiddelde prijsdaling van 10% ten opzichte van 2019. De gezamenlijke aanvoerwaarde op de Nederlandse visafslagen daalde met € 50,7 miljoen (16,4%). Terwijl de inkomsten van de sector terugliepen, bleef een groot deel van de vaste lasten doorlopen. De viskweeksector heeft aangegeven gedurende de maanden maart en april een gemiddeld omzetverlies van 80% te hebben geleden.

Om het hoofd te bieden aan de gevolgen van COVID-19 is Verordening 508/2014 gewijzigd. Op basis van deze wijziging heeft Nederland, in overleg met de sector, twee maatregelen ontwikkeld om de visserij- en aquacultuursector te ondersteunen. Hierbij is tevens de afweging gemaakt geen middelen te reserveren voor een eventuele no-deal Brexit.

Op grond van artikel 33.1(d) is voor de kottervloot een stilligregeling ontwikkeld. Eigenaren van vissersvaartuigen hebben, voor een maximum van vijf weken, hun visserijactiviteiten tijdelijk stop kunnen zetten tegen een vaste vergoeding per week. De regeling was bedoeld om enerzijds de aanvoer te stabiliseren, en anderzijds de sector snel een helpende hand te bieden in het opvangen van de economische gevolgen van de crisis. In 2019 was er al een stilligregeling uitgewerkt in voorbereiding op een mogelijke no-deal Brexit. Deze eerdere uitwerking heeft als basis gediend voor de COVID-19 stilligregeling en heeft daarmee het ontwikkelproces versneld. Nederland was onder de eerste lidstaten die op basis van artikel 33.1(d) een maatregel heeft opengesteld.

Op grond van artikel 55.1(b) is een compensatiemaatregel ontwikkeld voor de aquacultuursector. De viskweeksector heeft een compensatie kunnen aanvragen voor een deel van het door COVID-19 geleden omzetverlies. De schelpdierkweeksector heeft aangegeven baat te hebben bij steun voor het weer op gang brengen van de teruggelopen afzet. Om hieraan gehoor te geven is hen steun geboden middels de mogelijkheid tot het indienen van een afzetproject onder de regeling afzetbevorderingsprojecten 2020-2021.

Voorafgaand aan de openstelling zijn de selectiecriteria voor beide maatregelen vastgesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan het Comité van Toezicht.

Naar aanleiding van de ontwikkeling en openstelling van de COVID-19 steunmaatregelen is het nodig geweest om het OP te wijzigen. Met deze wijziging is artikel 33 toegevoegd aan de vlootmaatregelen van Unieprioriteit (UP) 1, hiervoor is 8 miljoen gereserveerd (waarvan 4 miljoen uit het EFMZV). De 4 miljoen aan EFMZV budget is afkomstig uit het UP1 budget, aangevuld met het ongebruikte budget voor opslagsteun uit UP5. Artikel 55 is toegevoegd aan de maatregelen voor de aquacultuur van UP2. Verder is een klein budget vanuit aquacultuur (UP2) overgeheveld naar afzet & verwerking (UP5). Dit budget is ingezet als COVID-19steun voor de schelpdierkweeksector.

In 2020 zijn nieuwe overheidsopdrachten geselecteerd op het gebied van controle & handhaving (UP3). Deze projecten hebben tot doel om de huidige controle en handhaving systemen verder te digitaliseren. Op het gebied van duurzame visserij (UP1) is het project self-sampling garnalenvisserij als nieuwe overheidsopdracht geselecteerd. Het project is bedoeld om kennis te vergaren over de samenstelling van bijvangsten in de garnalenvisserij.

Met het opvangen van de gevolgen van COVID-19 is het EFMZV budget in 2020 vrijwel volledig gecommiteerd.

In 2020 zijn drie declaraties ingediend. In augustus is een declaratie ingediend van 4 miljoen euro. In december zijn twee declaraties ingediend, deze hadden samen een omvang van circa 9.5 miljoen euro. In totaal is in 2020 circa 13.5 miljoen euro gedeclareerd. Daarmee is voldoende gedeclareerd om automatische decommitting te voorkomen.

De uitbetalingen aan de projecten laten voor 2020 een verbetering zien. Er is nauwer toegezien op het indienen van betaalverzoeken, door begunstigden hiertoe aan te sporen.

In onderstaande paragrafen en hoofdstukken wordt in meer detail ingegaan op de behaalde resultaten van het operationeel programma in 2020.

2.1 Juridisch kader

De bepalingen van het EFMZV zijn vastgelegd in de Verordeningen (EU)nr. 508/2014 en (EU) nr. 1303/2013. Voor subsidies is nationaal aanvullende regelgeving opgesteld in de Regeling Europese EZK- en LNV-Subsidies (REES). Per maatregel wordt een of meerdere aparte modules opgenomen in de REES.

2.2 Focus van het Nederlandse Operationeel Programma

Het Nederlandse Operationeel Programma is gericht op het bevorderen van innovaties voor verduurzaming en rendementsverbetering in de visserij- en aquacultuursector. Dit wordt bereikt door het bevorderen van samenwerking tussen verschillende partijen, het financieren van innovatieprojecten, en het uitzetten van gerichte (onderzoeks)opdrachten vanuit de overheid.

Nederland heeft op het terrein van de uitvoering bewust gekozen voor een beleidsmatige focus, onder andere gebaseerd op de Europa 2020-strategie, het Gemeenschappelijk Visserij Beleid (GVB) en het Geïntegreerd Maritiem Beleid (GMB). In aanvulling daarop zet Nederland gericht in op drie thema's: 1) Invoering van de aanlandplicht, 2) Verdere verduurzaming van de visserij- en aquacultuur en 3) Verbetering van de rendementen in de visserij- en aquacultuurketen. Voor elke unieprioriteit is een kansen en bedreigingen analyse gemaakt op basis waarvan een behoeften identificatie is opgesteld die sturing biedt bij het creëren van openstellingen en het selecteren van overheidsopdrachten.

Dit beleid biedt focus, waardoor een beperkt aantal maatregelen die geboden worden binnen de EFMZV Verordening worden gebruikt. Binnen elke maatregel is het aantal openstellingen beperkt, afhankelijk van de jaarlijkse behoefte en omstandigheden binnen de visserij- en aquacultuursector. Een beperkter aantal, thematisch gerichte openstellingen, geeft meer richting aan de inhoud van projecten. Hierdoor sluit, naar verwachting, het aanbod van projecten beter aan bij het beschikbare budget en zullen minder projecten worden afgewezen. Daarnaast zijn de uitvoeringskosten lager bij een beperkt aantal openstellingen en overheidsopdrachten.

Nederland heeft bewust gekozen om voor de selectie van concrete acties bij innovatieregelingen met een tendersystematiek te werken. Het doel van tendersystematiek is om projecten binnen de visserijsector met elkaar te kunnen vergelijken om zo de beste projecten te selecteren die bijdragen aan de doelstellingen van het OP. Door regelmatig maatregelen een beperkte tijd open te stellen, krijgen enkel de beste projecten toegang tot publieke middelen. De kwalitatieve weging van projecten maakt onderdeel uit van de tenderprocedure. Duurzaamheid geldt bij vrijwel iedere openstelling als beoordelingscriterium. Middels het vaststellen van de selectiecriteria kan het Comité van Toezicht in beperkte mate tussentijds bijsturen, zonder dat het OP gewijzigd hoeft te worden.

Bij regelingen waarbij tendersystematiek niet passend is, bijvoorbeeld investeringsregelingen, wordt gewerkt met rangschikking op volgorde van binnenkomst.

2.3 *Financieringsinstrumenten*

Op dit moment zijn er geen concrete ontwikkelingen om een financieringsinstrument op te zetten onder het EFMZV.

2.4 *Financiële gegevens*

Tot en met 2020 is 87% van het totale programmabudget gecommiteerd. In 2020 is circa 21.7 miljoen euro gecommiteerd, dit is ongeveer 16.5% van het totale programmabudget.

Voor UP1 (excl vloot), UP5 en UP6 is nu tussen de 70-80% gecommiteerd en voor UP1 vloot, UP3 (art. 76 en 77) tussen de 90-98%. Voor TB is 100% gecommiteerd en voor UP2 is meer dan 100% gecommiteerd.

Van het totale programmabudget is tot en met 2020 45% betaald aan begunstigen. In 2020 is 17% van het totale programmabudget betaald aan begunstigen. Dit is aanzienlijk meer dan in vorige jaren, de betalingen voor de COVID-19 maatregelen spelen hierin een belangrijke rol. In 2020 zijn tevens betalingen gedaan voor openstelling jonge vissers (eindbetalingen), productie en afzetprogramma's (eindbetalingen), innovatie aanlandplicht (alle projecten eindbetaling), afzetbevordering (voorschotten en eindbetaling), innovatie aquacultuur (voorschotten en eindbetaling), samenwerking wetenschappers en vissers (voorschotten), toegevoegde waarde (eindbetalingen), innovatie rendement (voorschotten) en overheidsopdrachten (voorschotten en eindbetaling), stilligeregeling (eindbetaling) en compensatie aquacultuur (eindbetaling).

In 2020 is circa 13.5 miljoen euro van het EU-deel van het programmabudget gedeclareerd bij de EU. Dit is voldoende om volgens de N+3 normering decommitting van gelden te voorkomen. Een groot deel van de declaraties komt voort uit betalingen van overheidsopdrachten. In totaal is tot en met 2020 40% van het totale programmabudget gedeclareerd.

Het aantal geselecteerde projecten is tot en met 2020 in totaal 509, hiervan zijn er 333 in 2020 geselecteerd. Meer dan de helft van de geselecteerde projecten zijn inmiddels afgerond. Dit betreft voornamelijk investeringen en compensaties. De eerste meerjarige projecten zijn vastgesteld (innovatie aanlandplicht, afzetbevordering, innovatie aquacultuur). Ook een aantal overheidsopdrachten is afgerond.

2.5 *Indicator gegevens*

Voor de meeste maatregelen zijn de outputindicatoren voor 2023 al gehaald, of zullen deze met de laatst ingediende projecten en komende overheidsopdrachten gehaald worden. Alleen de outputindicator voor artikel 66 zal niet gehaald worden. Het was de bedoeling om de regeling productieplannen (artikel 66, Vo. (EU) nr. 508/2014) ook in de jaren 2021 en 2022 nog open te stellen. Omdat er na de coronamaatregelen weinig budget is overgebleven binnen UP1, is besloten om deze maatregel in de overige fondsjaren niet meer open te stellen. Als gevolg blijft de outputindicator staan op 49 projecten, het streefdoel van 69 projecten zal niet worden gehaald.

Voor de resultaatindicatoren is het in deze fase nog lastig inschatten in hoeverre ze gehaald gaan worden. De waarden worden gemeten door begunstigen bij de subsidieverlening en bij de subsidievaststelling (als project is afgerond). Aangezien veel projecten nog niet zijn afgerond, zijn ook de resultaatindicatoren nog niet bekend en kan er nog geen vergelijking worden gemaakt tussen begin en eindwaarden. Voor de twee COVID-19 steunmaatregelen zijn geen resultaatindicatoren opgenomen. De resultaten van deze maatregelen worden niet door de subsidie beïnvloed en in lijn met de handleiding van FAME wordt een resultaatindicator dan niet vereist.

3. **Uitvoering van de Unieprioriteiten**

3.1 Overzicht van de uitvoering

Unieprioriteit 1 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2020 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De openstelling Jonge Vissers (artikel 31, Vo. (EU) nr. 508/2014) stond open van 6 januari tot en met 30 juni 2020. Er zijn geen aanvragen ingediend.
- De stilligregeling (artikel 33.1.d, Vo. (EU) nr. 508/2014) stond open van 15 mei tot en met 15 juli 2020. Er zijn 269 aanvragen goedgekeurd.
- De regeling Samenwerkingsprojecten wetenschap en visserij (artikel 28, Vo. (EU) nr. 508/2014) stond open van 2 november 2020 tot en met 15 januari 2021.
  - Er zijn 8 aanvragen ingediend, de beoordeling hiervan vindt plaats in 2021.
  - Er zijn 8 projecten goedgekeurd uit de openstelling van 2019. Het gaat om projecten die bijdragen aan kennisontwikkeling en -verspreiding ten behoeve van verduurzaming en rendementsverbetering binnen de visserij- en aquacultuursector.
- De overheidsopdracht Samplingprogramma bijvangsten in de garnalenvisserij (artikel 28, Vo. (EU) 508/2014) is in 2020 geselecteerd en gestart. Het project betreft de uitvoering van een samplingsprogramma voor bijvangsten in de garnalenvisserij met het doel om kennis te vergaren over de samenstelling van deze bijvangsten.
- De openstelling Toegevoegde Waarde Visserijproducten (artikel 42, Vo. (EU) 508/2014) is niet opengesteld in 2020, wel zijn er 14 projecten geselecteerd uit de openstelling van 2019.
- De overheidsopdracht glas- en pootaal 2017 ev. (artikel 37, Vo. (EU) 508/2014) is in 2020 afgerond.

Binnen UP1 is in 2020 in totaal 13.4 miljoen euro gecommiteerd. Er is in totaal 10.5 miljoen euro uitbetaald aan begunstigden. De meeste betalingen zijn gedaan voor de stilligregeling. In totaal zijn 292 concrete acties geselecteerd.

Unieprioriteit 2 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2020 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De COVID-19 compensatieregeling voor de aquacultuur (artikel 55, Vo. (EU) nr. 508/2014) is opengesteld van 17 augustus tot en met 17 september 2020. Er zijn 19 projecten geselecteerd.
- De regeling innovatie aquacultuur (artikel 47, Vo. (EU) nr. 508/2014) is niet opnieuw opengesteld in 2020. Wel zijn er 5 projecten goedgekeurd uit de openstelling van 2019. Het gaat om projecten die door middel van onderzoek beogen om de huidige schelpdier- en viskweek technieken te verduurzamen.

Binnen UP2 is in 2020 in totaal 3.4 miljoen euro gecommiteerd. Er is circa 2 miljoen euro uitbetaald aan begunstigden. De meeste betalingen zijn gedaan voor de COVID-19 compensatieregeling voor de aquacultuur. Er zijn in totaal 24 concrete acties geselecteerd.

Unieprioriteit 3 uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2020 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Binnen controle & handhaving (artikel 76, Vo. (EU) 508/2014) zijn 3 nieuwe overheidsopdrachten geselecteerd. Het gaat om de projecten Normalisatietraject Blackbox in de garnalenvisserij, Visserijapp en Fleet 2.

- Het project Blackbox garnalenvisserij betreft de ontwikkeling van nieuwe technische normen voor het Blackbox systeem. De Blackbox systemen die nu in gebruik zijn vertonen mankementen, terwijl de garnalenvissers volgens de vergunningsvoorwaarden een correct werkende Blackbox aan boord moeten hebben.
- Het project Visserijapp betreft de ontwikkeling van een visserijapp waarmee alle gegevens over vaartuigen, visvangsten en visreizen altijd en overal beschikbaar zullen zijn voor inspecteurs. Dit draagt bij aan het efficiënt en effectief uitvoeren van inspecties.
- Het project Fleet2 heeft betrekking op de verbetering van ICT-systemen die door RVO team Visserijregelingen worden gebruikt voor de uitvoering van hun taken.

Binnen UP3 is in 2020 in totaal 2.1 miljoen euro gecommiteerd. Er is 5.8 miljoen euro uitbetaald aan begunstigden. In totaal zijn 3 concrete acties geselecteerd.

Unieprioriteit 5 bevorderen van afzet en verwerking

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2020 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De regeling productieplannen (artikel 66, Vo. (EU) nr. 508/2014) stond open van 3 augustus tot en met 28 augustus. Er zijn 10 aanvragen ingediend, deze zijn allemaal goedgekeurd.
- De regeling Afzetbevorderingsprojecten (artikel 68, Vo. (EU) nr. 508/2014) stond open van 2 november 2020 tot en met 15 januari 2021. Er zijn 3 aanvragen ingediend, de beoordeling hiervan vindt plaats in 2021. Uit de openstelling van 2019 zijn 4 projecten goedgekeurd. Het gaat om projecten die beogen de afzet van bepaalde vis en schelpdieren te vergroten.

Binnen UP5 is in 2020 in totaal 2.7 miljoen euro gecommiteerd. Er is circa 600.000 euro uitbetaald aan begunstigden. Er zijn in totaal 14 concrete acties geselecteerd.

Unieprioriteit 6 Geïntegreerd Maritiem Beleid

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2020 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Er zijn geen nieuwe overheidsopdrachten geselecteerd en ook is geen nieuw project gestart.

Binnen UP6 is in 2020 geen budget gecommiteerd, er is circa 550.000 euro uitbetaald aan begunstigden. Er zijn geen nieuwe concrete acties geselecteerd.

Technische Bijstand

Voor het EFMZV is in artikel 78 van Verordening 508/2014 bepaald dat technische bijstand op initiatief van de lidstaat subsidiabel is tot een maximum van 6% van het totale bedrag voor het OP. In het OP is 7.730.870 euro opgenomen voor technische bijstand. Hiervan komt 4.980.000 euro uit het Europese budget en 2.750.870 euro uit het nationale budget. Er loopt één project onder technische bijstand, namelijk Uitvoering Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij. Doel van deze opdracht is het EU-conform uitvoeren van subsidieregelingen en overheidsopdrachten.

Werkzaamheden die hier onder vallen zijn onder meer het inrichten van de uitvoeringsketen EFMZV en uitvoeringstaken van het EFMZV, met name de selectie van projecten, managementverificaties en verantwoording. Technische bijstandsmiddelen zijn ook beschikbaar gesteld voor de werkzaamheden van de Certificeringsautoriteit en Auditautoriteit. Activiteiten binnen deze opdracht zijn in lijn met Verordening 1303/2013 artikel 59 lid 1. De opdracht sluit tevens aan op het Operationeel Programma, waarin wordt aangegeven hoe de middelen voor technische bijstand worden besteed. In 2020 zijn de activiteiten conform de opdracht uitgevoerd. In 2020 is een bedrag van 2.473.958 euro gedeclareerd voor technische bijstand. Daarmee is in 2020 het gehele bedrag budget voor technische bijstand gedeclareerd

bij de EC.

3.2 Resultaat-, output- en financiële indicatoren voor het EFZMV

Gegevens voor resultaat- en outputindicatoren staan in de bijlage.

Tabel 1 geeft de resultaatindicatoren weer. Hier is tot op heden nog weinig over te rapporten, omdat veel projecten nog niet zijn afgerond en hun effect nog niet meetbaar is.

Verder kunnen er geen constatering worden gemaakt met betrekking tot resultaten en hun bijdrage aan specifieke doelstellingen.

Tabel 2 geeft de resultaten op outputindicatoren weer.

Tabel 3 geeft de financiële indicatoren weer.

In tabel 4 zijn de financiële gegevens te vinden met betrekking tot committering van de EFZMV gelden en ingediende declaraties. Tot slot zijn in tabel 5 de kosten van buiten het programmagebied uitgevoerde acties opgenomen. Tot en met 2020 zijn er nog geen kosten buiten het programmagebied gemaakt.

4. **Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en genomen corrigerende maatregelen.**

4.1 *Maatregelen die zijn genomen om aan de ex-antevoorwaarden te voldoen*

Op het moment van indiening van het Operationeel Programma "Duurzaam Vissen voor de Markt" is aan alle ex-ante voorwaarden voldaan.

4.2 *Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en de genomen corrigerende maatregelen*

De gevolgen van COVID-19 hebben veel invloed gehad op de uitvoering van het EFZMV in 2020. Vanwege de lockdown in diverse landen en in Nederland is de Nederlandse sector geconfronteerd met een sterke afname van de afzet. Om de sector tegemoet te komen zijn in korte tijd twee coronamaatregelen ontwikkeld. Het OP van Nederland is gewijzigd waarmee deze maatregelen zijn opgenomen in het OP. Daarnaast is binnen de subsidiemodule voor afzetbevorderingsprojecten ruimte gecreëerd voor een afzetproject van de schelpdierkweeksector.

De COVID-19 stilligeregeling is snel van de grond gekomen, Nederland behoorde tot de eerste lidstaten die een maatregel heeft opengesteld onder artikel 33.1(d). Naast het snel openstellen van deze steunmaatregel, is ook de retroactiviteit ervan een belangrijk aspect. Na publicatie van de nationale regeling is duidelijk geworden dat de stringente voorwaarde dat activiteiten niet mogen zijn afgerond voor het indienen van de steunaanvraag voor deze specifieke situatie niet van kracht is. Veel aanvragen zouden op grond van de formulering in de nationale regelingstekst niet in aanmerking komen voor steun. Met een aanpassing in de regelingstekst is dit voorkomen. Deze gevallen hebben langer moeten wachten op de uitkomst van de beoordeling.

Na afloop van de beoordeling zijn relatief veel bezwaren ingediend door aanvragers die niet de volledige subsidie uitbetaald kregen. Het betreft onder andere aanvragen waarvan achteraf is gebleken dat niet de juiste informatie (bijvoorbeeld ten aanzien van welke weken is stilgelegd) is opgenomen in de aanvraag. De bezwaren zijn in 2021 nog in behandeling.

De werkwijze van de controles ter plaatste is naar aanleiding van COVID-19 aangepast. Het was gedurende de eerste lockdown niet mogelijk om deze controles conform reguliere procedures door te laten lopen. De controles zijn daarom in eerste instantie uitgesteld. Na de eerste lockdown zijn alle controles alsnog uitgevoerd.

Meerdere onderzoeksprojecten hebben hun activiteiten moeten pauzeren vanwege de COVID-19 maatregelen, deze projecten hebben daarom vertraging opgelopen en om uitstel gevraagd. Het gaat voornamelijk om bijeenkomsten en onderzoeksactiviteiten op schepen die vanwege de afstandregels niet konden worden uitgevoerd. COVID-19 heeft daarmee invloed op de looptijd als ook op het wel of niet uitvoeren van bepaalde activiteiten/mijlpalen van EFMZV projecten.

De uitbetalingen aan de projecten in verhouding tot de committeringen laten voor 2020 een verbetering zien ten opzichte van 2019. In 2020 zijn begunstigden benaderd en aangespoord om tussentijdse betaalaanvragen in te dienen. De MA heeft voor de meerjarige projecten een systeem ingericht waarbij de projecten op basis van mijlpalen gemonitord worden. De begunstigden dienen voor deze projecten na afloop van een mijlpaal (minimaal eenmaal per jaar) een tussenverslag in, waarin de voortgang van het project wordt toegelicht. Hieraan gekoppeld is het indienen van een betaalverzoek voor de gemaakte kosten. Nu meer projecten op stoom zijn gekomen ziet de MA dat er langzaam meer betaalverzoeken worden ingediend. De eerste jaren gebeurde dit weinig omdat in de projecten nog weinig kosten werden gemaakt. De MA is gestart om aanvullend op bovenstaande werkwijze projecten die al langere tijd lopen maar nog geen of weinig kosten hebben gedeclareerd actief te benaderen. Voor deze projecten wordt de voortgang van de projecten met de begunstigde besproken en worden afspraken gemaakt over de indiening van betaalverzoeken. Daarnaast worden waar mogelijk afspraken met begunstigden gemaakt over het moment van indienen van betaalverzoeken zodat deze tijdig beoordeeld kunnen worden voorafgaand aan het indienen van de betaalaanvraag.

5. Informatie over ernstige inbreuken en corrigerende maatregelen

De ontvankelijkheid wordt door RVO gecontroleerd bij het beoordelen van de aanvragen tot subsidieverlening. Bij de eindbetaling wordt opnieuw de ontvankelijkheid gecontroleerd.

In 2020 is één aanvraag beoordeeld waarbij een ernstige inbreuk is geconstateerd als bedoeld in artikel 10, lid 1 Vo. (EU) nr. 508/2014. De aanvraag voor de stilligregeling is niet ontvankelijk verklaard, doordat tussen selectie van de aanvraag en voor uitbetaling van de subsidie nieuwe inbreukpunten zijn geregistreerd, hetgeen een periode van ontvankelijkheid start voor het niet naleven van de regels van het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB).

Voor de overige geselecteerde concrete acties is niet geconstateerd dat een marktdeelnemer de verplichtingen uit artikel 10, lid 2 Vo. (EU) nr. 508/2014 niet heeft nageleefd.

6. Informatie over de maatregelen die zijn genomen ter naleving van artikel 41, lid 8

Artikel 41 is niet opgenomen in het Operationeel Programma van Nederland. Daarom is dit onderdeel niet van toepassing.

7. Informatie over de maatregelen die zijn genomen om de bekendmaking van de begunstigden te waarborgen

7.1 Publicatie op het web

In 2020 is de lijst met geselecteerde concrete acties 3 maal geüpdatet. De lijst wordt gepubliceerd op www.rvo.nl, op de pagina 'Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij' onder resultaten van het Fonds. Via de EFMZV-pagina wordt ook andere informatie gegeven over de resultaten van het programma, zoals de [jaarverslagen](#) en is een verwijzing opgenomen naar [Europa om de Hoek](#). Dit is het gezamenlijk platform voor alle ESI-fondsen, hier staan alle EFMZV-projecten op. De ESI-fondsen zijn ook gezamenlijk gestart met een doorlopende campagne. Dit houdt in dat gedurende het jaar aandacht wordt besteedt via de website en via social media aan de verschillende projecten van de verschillende fondsen. Aanvullend zijn voor de openstelling van de stilligregeling een stappenplan en filmpjes gemaakt om de sector te helpen: [Vissersvaartuig stilleggen door coronamaatregelen | RVO.nl | Rijksdienst](#) (zie onderaan bladzijde). De

filmpjes zijn gemaakt naar aanleiding van het signaal dat de sector moeite had om de aanvraagformulieren in de te vullen.

7.2 Activiteiten in verband met het evaluatieplan en samenvatting van de evaluaties.

In 2021 heeft de jaarlijkse evaluatiebijeenkomst EFMZV plaatsgevonden. De afdeling die binnen LNV bij het EFMZV is betrokken en de betrokken afdelingen bij de RVO waren aanwezig. In deze evaluatiebijeenkomst is bekeken in hoeverre de projecten die geselecteerd zijn onder de regeling innovatie aquacultuur (artikel 47, Vo. (EU) nr. 508/2014) hebben bijgedragen aan de beleidsdoelstellingen die vooraf voor deze maatregel zijn gesteld. De regeling innovatie aquacultuur is in totaal 4 keer opengesteld. In totaal zijn er 14 projecten geselecteerd. In het OP EFMZV is voor deze maatregel als beleidsdoelstelling opgenomen; verduurzaming en rendementsverbetering van de aquacultuur. Om dit doel te bereiken is, middels de regeling innovatie aquacultuur, ingezet op de selectie van innovatieve projecten die zouden bijdragen aan technologische ontwikkelingen, innovaties en/of kennisoverdracht.

Nu het einde van de fondsperiode nadert is de vraag of de geselecteerde projecten hebben bijgedragen aan nieuwe technologische ontwikkelingen, innovaties en/of kennisoverdracht, en of dit heeft geresulteerd in meer duurzaamheid en/of rendement voor de aquacultuursector.

In de analyse is onderscheid gemaakt tussen 3 subgroepen binnen de aquacultuursector; viskweek, schelpdierkweek en algenkweek. Van de 14 geselecteerde projecten zijn er reeds 4 afgerond (waarvan 3 vastgesteld). Van 1 project is bekend dat deze niet meer zal worden afgerond.

Het betreft 8 viskweek projecten (waarvan 2 zijn afgerond), 5 schelpdierkweek projecten (waarvan 2 zijn afgerond), 1 algenkweek project en 1 project waarin schelpdier- en algenkweek is gecombineerd. Het is lastig om de resultaten te meten van de projecten die nog worden uitgevoerd omdat er (te) weinig over de voortgang bekend is. Daarom is tijdens de evaluatie voornamelijk gekeken naar de 4 projecten die reeds zijn afgerond en waarvoor een eindrapportage is ingediend. Dit maakt dat er geen volledige conclusie is getrokken over de uitkomst van alle projecten.

De afgeronde projecten die betrekking hebben op viskweek hebben onder andere ingezet op het verbeteren van de waterkwaliteit en voedselkwaliteit voor de gekweekte vissoorten. Hiervoor is onderzoek gedaan naar onder andere:

- Voeding (meer natuurlijk, o.a. getest met algen)
- Duurzaamheid van systemen (filter, schoner water)
- Minder medicatie

Binnen de afgeronde projecten die betrekking hebben op schelpdierkweek is onderzoek verricht naar onder andere de factoren die van invloed zijn op de groeicapaciteit en kwaliteit van mosselen in verschillende Nederlandse gebieden, waaronder Oosterschelde en Waddenzee. In de gebieden waar het water meer voedsel bevat verloopt de groei beter. Ook is gekeken naar de invloed van andere bodemdieren op de mosselproductie.

Op basis van de resultaten van de projecten die reeds zijn afgerond een aantal conclusies uitgesproken. Alle projecten zijn gericht op het verbeteren van duurzaamheid en van het rendement. Duurzaamheid en rendement gaat in de projecten hand in hand, aangezien een verbeterde duurzaamheid vaak zal leiden tot een hoger rendement. Omdat het vaak nog gaat om een experimentele fase kan er geen sprake zijn van een directe verbetering van de duurzaamheid, dan wel van het rendement. Desondanks is er wel een bijdrage geleverd om te komen tot duurzamere kweektechnieken. Dit is in lijn met het beleidsdoel van het EFMZV.

het feit dat er in de regeling geen definitie of omschrijving van duurzaamheid is opgenomen maakt dat het een discretionaire classificatie blijft of een project duurzaam is of niet. Voor toekomstige regelingen moet worden bekeken of het wenselijk is een dergelijke definitie wel te specificeren. Verder zijn de negatieve effecten en/of resultaten van de projecten niet opgenomen in de eindrapportages. Ook uit de negatieve

effecten kunnen echter waardevolle lessen worden getrokken.

8. Publiekssamenvatting

De Europese Unie en de Nederlandse overheid willen met het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) bijdragen aan de verwezenlijking van het nieuwe Gemeenschappelijk Visserijbeleid. Het EFMZV heeft een looptijd van 2014 tot en met 2020. Iedere EU-lidstaat krijgt een deel van dit fonds om de vissector te steunen.

De plannen van Nederland zijn vastgelegd in het Operationeel Programma “Duurzaam Vissen voor de Markt”. Nederland zet in op drie thema’s: invoering aanlandplicht, verdere verduurzaming van de visserij- en aquacultuur en verbetering van de rendementen in de visserij en aquacultuurketen. De plannen uit het Operationeel Programma zijn gebaseerd op de Europa 2020 strategie, het Gemeenschappelijk Visserij Beleid (GVB), het Geïntegreerd Maritiem Beleid (GMB) en de ex ante evaluatie. Deze publiekssamenvatting geeft een beknopt overzicht van de activiteiten die zijn uitgevoerd in 2019 en belangrijke mijlpalen die zijn behaald.

Het EFMZV kent in Nederland een totale omvang van ruim 131 miljoen euro. Hiermee worden over 5 geselecteerde Unieprioriteiten projecten en investeringsvoorstellen uit de markt (door middel van openstellingen) en overheidsopdrachten gesubsidieerd. In de jaren tot en met 2020 is 87% van het totale budget gecommiteerd en 40% van het budget is gedeclareerd bij de EU.

De invulling van het EFMZV is in 2020 sterk beïnvloed door de gevolgen van COVID-19, en de daaruit voortvloeiende behoefte van de visserij- en aquacultuur sector. Zo zijn in 2020 onverwachts twee nieuwe maatregelen ontwikkeld en opengesteld. Hiervoor is het nodig geweest om binnen, en tussen, diverse Unieprioriteiten met budgetten te schuiven. Deze wijzigingen zijn vervolgens opgenomen in een wijziging van het Operationeel Programma van Nederland.

Per Unieprioriteit volgen de belangrijkste ontwikkelingen uit 2020.

Unieprioriteit 1 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2020 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De openstelling Jonge Vissers (artikel 31, Vo. (EU) nr. 508/2014) stond open van 6 januari tot en met 30 juni. Er zijn geen aanvragen ingediend.
- De stilligregeling (artikel 33.1.d, Vo. (EU) nr. 508/2014) stond open van 15 mei tot en met 15 juli 2020. Er zijn 269 aanvragen goedgekeurd.
- De regeling Samenwerkingsprojecten wetenschap en visserij (artikel 28, Vo. (EU) nr. 508/2014) stond open van 2 november 2020 tot en met 15 januari 2021.
  - Er zijn 8 aanvragen ingediend, de beoordeling hiervan vindt plaats in 2021.
  - Er zijn 8 projecten goedgekeurd uit de openstelling van 2019. Het gaat om projecten die bijdragen aan kennisontwikkeling en -verspreiding ten behoeve van verduurzaming en rendementsverbetering binnen de visserij- en aquacultuursector.
- De overheidsopdracht Samplingprogramma bijvangst in de garnalenvisserij (artikel 28, Vo. (EU) 508/2014) is in 2020 geselecteerd en gestart. Het project betreft de uitvoering van een samplingsprogramma voor bijvangst in de garnalenvisserij met het doel om kennis te vergaren over de samenstelling van deze bijvangsten.
- De openstelling Toegevoegde Waarde Visserijproducten (artikel 42, Vo. (EU) 508/2014) is niet opengesteld in 2020, wel zijn er 14 projecten geselecteerd uit de openstelling van 2019.
- De overheidsopdracht glas- en pootaal 2017 ev. (artikel 37, Vo. (EU) 508/2014) is in 2020 afgerond.

Binnen UP1 is in 2020 in totaal 13.4 miljoen euro gecommiteerd. Er is in totaal 10.5 miljoen euro uitbetaald aan begunstigden. De meeste betalingen zijn gedaan voor de stilligregeling. In totaal zijn 292 concrete acties geselecteerd.

Unieprioriteit 2 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2020 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De COVID-19 compensatieregeling voor de aquacultuur (artikel 55, Vo. (EU) nr. 508/2014) is opengesteld van 17 augustus tot en met 17 september 2020. Er zijn 19 projecten geselecteerd.
- De regeling innovatie aquacultuur (artikel 47, Vo. (EU) nr. 508/2014) is niet opnieuw opengesteld in 2020. Wel zijn er 5 projecten goedgekeurd uit de openstelling van 2019. Het gaat om projecten die door middel van onderzoek beogen om de huidige schelpdier- en viskweek technieken te verduurzamen.

Binnen UP2 is in 2020 in totaal 3.4 miljoen euro gecommiteerd. Er is circa 2 miljoen euro uitbetaald aan begunstigden. De meeste betalingen zijn gedaan voor de COVID-19 compensatieregeling voor de aquacultuur. Er zijn in totaal 24 concrete acties geselecteerd.

Unieprioriteit 3 uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2020 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Binnen controle & handhaving (artikel 76, Vo. (EU) 508/2014) zijn 3 nieuwe overheidsopdrachten geselecteerd. Het gaat om de projecten Normalisatietraject Blackbox in de garnalenvisserij, Visserijapp en Fleet 2.
- Het project Blackbox garnalenvisserij betreft de ontwikkeling van nieuwe technische normen voor het Blackbox systeem. De Blackbox systemen die nu in gebruik zijn vertonen mankementen, terwijl de garnalenvissers volgens de vergunningsvoorwaarden een correct werkende Blackbox aan boord moeten hebben.
- Het project Visserijapp betreft de ontwikkeling van een visserijapp waarmee alle gegevens over vaartuigen, visvangsten en visreizen altijd en overal beschikbaar zullen zijn voor inspecteurs. Dit draagt bij aan het efficiënt en effectief uitvoeren van inspecties.
- Het project Fleet2 heeft betrekking op de verbetering van ICT-systemen die door RVO team Visserijregelingen worden gebruikt voor de uitvoering van hun taken.

Binnen UP3 is in 2020 in totaal 2.1 miljoen euro gecommiteerd. Er is 5.8 miljoen euro uitbetaald aan begunstigden. In totaal zijn 3 concrete acties geselecteerd.

Unieprioriteit 5 bevorderen van afzet en verwerking

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2020 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- De regeling productieplannen (artikel 66, Vo. (EU) nr. 508/2014) stond open van 3 augustus tot en met 28 augustus. Er zijn 10 aanvragen ingediend, deze zijn allemaal goedgekeurd.
- De regeling Afzetbevorderingsprojecten (artikel 68, Vo. (EU) nr. 508/2014) stond open van 2 november 2020 tot en met 15 januari 2021. Er zijn 3 aanvragen ingediend, de beoordeling hiervan vindt plaats in 2021. Uit de openstelling van 2019 zijn 4 projecten goedgekeurd. Het gaat om projecten die beogen de afzet van bepaalde vis en schelpdieren te vergroten.

Binnen UP5 is in 2020 in totaal 2.7 miljoen euro gecommiteerd. Er is circa 600.000 euro uitbetaald aan

begunstigden. Er zijn in totaal 14 concrete acties geselecteerd.

Unieprioriteit 6 Geïntegreerd Maritiem Beleid

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2020 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Er zijn geen nieuwe overheidsopdrachten geselecteerd en ook is geen nieuw project gestart.

Binnen UP6 is in 2020 geen budget gecommiteerd, er is circa 550.000 euro uitbetaald aan begunstigden. Er zijn geen nieuwe concrete acties geselecteerd.

Technische Bijstand

Voor het EFMZV is in artikel 78 van Verordening 508/2014 bepaald dat technische bijstand op initiatief van de lidstaat subsidiabel is tot een maximum van 6% van het totale bedrag voor het OP. In het OP is 7.730.870 euro opgenomen voor technische bijstand. Hiervan komt 4.980.000 euro uit het Europese budget en 2.750.870 euro uit het nationale budget. Er loopt één project onder technische bijstand, namelijk Uitvoering Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij. Doel van deze opdracht is het EU-conform uitvoeren van subsidieregelingen en overheidsopdrachten.

Werkzaamheden die hier onder vallen zijn onder meer het inrichten van de uitvoeringsketen EFMZV en uitvoeringstaken van het EFMZV, met name de selectie van projecten, managementverificaties en verantwoording. Technische bijstandsmiddelen zijn ook beschikbaar gesteld voor de werkzaamheden van de Certificeringsautoriteit en Auditautoriteit. Activiteiten binnen deze opdracht zijn in lijn met Verordening 1303/2013 artikel 59 lid 1. De opdracht sluit tevens aan op het Operationeel Programma, waarin wordt aangegeven hoe de middelen voor technische bijstand worden besteed. In 2020 zijn de activiteiten conform de opdracht uitgevoerd. In 2020 is een bedrag van 2.473.958 euro gedeclareerd voor technische bijstand. Daarmee is in 2020 het gehele bedrag budget voor technische bijstand gedeclareerd bij de EC.